

Att förstå konflikter

Undersök hur väpnade konflikter uppstår samt hur enskilda människor kan drabbas av konflikter men också hur de kan bidra till förändring och fred.

Lektionen ger en introduktion till avdelningen Konflikter i Landguiden samt till den del som handlar om enskilda länder – Läs om länder. Lektionen är tänkt för elever i årskurs 9 och gymnasiet och beräknas omfatta cirka två lektionstimmar.

Material

Eleverna använder texterna under fliken Konflikter på Landguiden, som beskriver drygt 20 av världens väpnade konflikter. Här finns sådana som pågått under lång tid men också yngre krishärdar som Syrien och Ukraina. Konflikterna beskrivs i en kort sammanfattning och i en längre fördjupning. Informationen uppdateras löpande. Eleverna använder också avdelningen Läs om länder, med ständigt uppdaterad information. Till vissa länder hör också kalendarier med nyheter som uppdateras varje vecka, ibland dagligen. Övriga länder har en tidslinje med viktiga årtal.

Genomförande

Eleverna arbetar i par eller små grupper. Du inleder och guidar genom de olika stegen, samt fyller på med faktakunskap vid behov. Använd gärna PPT-presentationen för att rama in lektionen och guida genom de olika stegen. Det finns också två arbetsblad som stöd för eleverna när de gör uppgifterna (se länken För elever på sajten).

Anpassa lektionen

Om du har begränsat med tid, och/eller tycker att vissa frågor är för komplexa för dina elever, kan du välja att hoppa över Steg 2 i lektionsförslaget (Konflikters påverkan). Steget kan också användas som fördjupning.

Om ni väljer att arbeta med andra fredspristagare än i förslaget nedan så tänk på att Steg 3 (Konflikter över tid) bara går att tillämpa på länder som har ett kalendarium i avdelningen Läs om länder. De flesta mindre länder saknar ett sådant.

Inledning: Aktuella konflikter

1. Berätta att många av världens länder och regioner idag är indragna i väpnade konflikter, det vill säga en konflikt som innehåller våld, där minst en av parterna är en stat och där minst 25 personer har dött till följd av strider (PPT-bild 2–3).
2. Be eleverna fundera enskilt eller i par några minuter, och skriva ner alla konflikter de känner till.
3. Be om snabba exempel på konflikter de känner till, utan några detaljer. Komplettera om du känner att det behövs ytterligare exempel som breddar bilden av att konflikter finns i alla världsdelar, även i vårt närområde.
4. Beskriv uppgiften: Att undersöka en konflikt, dess orsaker och konsekvenser, med hjälp av Landguiden.

Steg 1:

Eleverna ska undersöka konflikter ur olika perspektiv med utgångspunkt i länder och regioner som rör ett urval av Nobels fredspristagare. Varje par/grupp arbetar enbart med en person och ett land av följande:

- Nadia Murad, Irak
- Juan Manuel Santos, Colombia
- Tawakool Karman, Jemen

(Ni kan förstås välja fler eller andra fredspristagare, eller ha en helt annan utgångspunkt när ni väljer vilka konflikter och länder ni ska jobba med men tänk på att Steg 3 nedan bara går att tillämpa på länder med kalendarium.)

1. Berätta kort om fredspristagarna och om vilka konflikter och länder de är kopplade till (PPT-bild 4–9). Det handlar om länder och regioner som drabbats mycket hårt av våld-samma konflikter under lång tid. Fakta om fredspristagarna finns i arbetsbladet Bakgrund Nobelfredspristagare.

Därefter gör eleverna följande:

2. Varje elev tar del av den korta informationen om den fredspristagare de tilldelats (eller valt). De läser tyst, enskilt, eller högt för varandra (och kan även söka ytterligare information på nätet).
3. Med hjälp av Landguiden/Konflikter skapar ni en övergripande bild av konflikten (PPT-bild 10–12). Som stöd finns arbetsbladet Fakta om konflikter.

Steg 2. Konflikters påverkan

Samla gruppen och förklara att enskilda personer som fredspristagarna både kan påverka och påverkas av konflikter. En del har tvingats i landsflykt, andra hjälper drabbade på plats, några är inblandade i medling eller opinionsbildning. Alla konflikter drabbar enskilda människor på olika sätt. (PPT-bild 13).

Eleverna gör följande:

1. Fyll på med information om konflikten kopplat till ”er” huvudperson. Utifrån tips på arbetsbladet Fakta om konflikter söker ni information i Landguiden/Länder och områden (PPT-bild 18–19). Använd sökfunktionen och/eller klicka er fram mellan olika rubriker. Länkarna kommer i vissa fall att leda till in-formation, exempelvis i kalendarier, som rör helt andra konflikter och/eller länder, där personerna har fungerat som exempelvis medlare eller opinionsbildare. Till exempel har nobelpristagaren Tawakool Karman, från Jemen, deltagit i försök att påverka behandlingen av minoritetsgruppen rohingyer i konflikten i Myanmar. (PPT-bild 15–17).
2. Redovisa i tvärgrupper med uppdrag att försöka hitta gemensamma faktorer och saker som skiljer sig åt i konflikterna.

Steg 3. Konflikt över tid

Konflikterna som beskrivs i Landguiden har pågått under lång tid, och en del av de länder som är inblandade i konflikterna har kalendarier där vi kan följa händelseutvecklingen månad för månad, ibland dag för dag, ofta upp till 10 år tillbaka i tiden. (PPT-bild 18)

Eleverna gör följande, med hjälp av arbetsbladet Konflikter över tid:

1. Välj på måfå två årtal med minst fem års mellanrum.
2. Gå till Kalendarier för det land ni undersöker och klicka på årtalen, ett efter ett. Där finner ni korta beskrivningar av en eller flera händelser, månad för månad. Välj ut två händelser under respektive år, sammanlagt fyra (PPT-bild 19–20).
3. Diskutera och reflektera i gruppen utifrån händelserna, med stöd av reflektionsfrågorna i arbetsbladet. Hur hänger händelserna ihop med konflikten och hur har de påverkat människorna i landet och kanske även enskilda fredspristagare? Här får eleverna använda sin analysförmåga men också sin fantasi.

Steg 4. Redovisning och gemensam reflektion

Använd tvärgruppsredovisningar där eleverna sammanfattar sina reflektioner, som sedan kan lyftas i helklass. Eleverna kan också redovisa skriftligt.

1. Vad har gjort djupast intryck? Vad är de mest förvånade över? Fyll på med information om det behövs.
2. Ställ en öppen fråga och låt eleverna ge förslag och motiveringar: Vem eller vilken organisation skulle ni vilja se som nästa års fredspristagare? (PPT-bild 21)

Fördjupning

Använd gärna Landguidens andra verktyg för att fördjupa kunskapen. Gå vidare på egen hand eller använd lektionsförslagen Internationella organisationer och/eller att jämföra länders utveckling med hjälp av Landguidens statistikverktyg **Jämför Länder**.

Internationella organisationer

Internationella organisationer spelar ofta en central roll i konflikter. I Landguiden finns grundläggande information om ett 30-tal av världens större organisationer varav många på olika sätt spelar en roll i världens konflikter. Inspireras av lektionsförslaget Introduktion till Internationella organisationer och upptäck hur detta kan användas för att fördjupa kunskapen om konflikter.

Jämför länder

Undersök och jämför länder som är indragna i konflikterna med varandra med hjälp av lektionsförslaget Att jämföra länder, som använder Landguidens olika statistikverktyg.

Använd Landguiden tillsammans med andra källor

Landguiden strävar efter att beskrivningar och fakta presenteras på ett neutralt och objektivt sätt. Använd gärna Landguiden när ni studerar konflikter i andra sammanhang, som komplement och kontrollstation till exempelvis läroböcker och uppgifter i medier och i sociala medier.

